

VAN NUL TOT NU

DOOR ALFONS BRUEKERS, STICHTING GESCHIEDSCHRIJVING NEDERWEERT

Cijfers en letters vertellen een historisch verhaal

'Paol 60' is in de regio Weert net zo'n begrip als 4711 dat is in Keulen en ver daarbuiten. Langs het gehele tracé van de Zuid-Willemsvaart werden in de negentiende eeuw grote stenen palen geplaatst. Daarin werd het kilometergetal gebeiteld. Een bekende kilometerpaal staat dichtbij de plaats van de oude grens van de gemeenten Weert en Nederweert. Het betreft de paal met kilometrage 60, die in de volksmond al gauw de benaming 'Paol 60' kreeg.

De naam 'Paol 60' werd tussen de beide wereldoorlogen bekend en berucht vanwege de smokkel van boter en suiker van België naar Nederland. Ter hoogte van de paal, tussen café Overmans ('De Halve Maan') en het landgoed Caelen, hadden de smokkelaars een geheim oversteekpunt over het kanaal. De buurtschap waar het hier om gaat heet de Truijenhoek. Vroeger was het een groepje boerderijen op de grens van Weert en Nederweert, hemelsbreed gelegen tussen de buurtschappen Leuken en Roeven of de Arishoek. De boerderijen aan de westkant van de weg hoorden bij Weert, die aan de overzijde tot Nederweert. Zo'n zestig jaar geleden werden ze afgebroken. Zij moesten plaats maken voor de rioolwaterzuiverinstallatie en nog veel later voor de gemeentelijke milieustraat. De verbinding met Nederweert werd ook nog rigoureuus doorsneden bij de aanleg van de A2.

Iets van een rebus

Bert Verboogen was landbouwer in de Arishoek in de boerderij 'Bi-j Noeliks' met uitzicht op de Truijenhoek. Toen daar boerderij die op dat moment bewoond door de familie Verwijlen in de herfst van 1961 werd afgebroken kocht Bert de sloopmaterialen aan. Zoon Jan Verboogen (later pater Salvatoriaan en onder andere pastoor in Paramaribo) stond als jong ventje bij de afbraak te kijken. In het puin trok een oude gevelsteen zijn aandacht en hij nam die mee naar huis. Op school, bij meester Schreurs, vertelde Jan enthousiast over zijn historische vondst. Later verdween het object op de schelft (hooizolder) van boerderij Verboogen in de Arishoek en

'Paol 60' op de oever van de Zuid-Willemsvaart, met pater Jan Verboogen en Rick van Meel. Daarachter lag de boerderij met de gevelsteen. FOTO ALFONS BRUEKERS

de steen raakte in het vergeetboek. Anno 2020 wordt er beroepsmatig allang niet meer geboerd bij Verboogen. Marlous Verboogen leidt er al jaren Kindercentrum 'Hummelhoef'. Bij een ontmoeting met Marlous en partner Rick van Meel, afgelopen zomer, kwam de gevelsteen weer tevoorschijn. De zandstenen gevelsteen draagt de inscriptie AO (anno, in het jaar) 1798 en op de tweede regel de initialen MVT en EVNH. Het heeft iets van

een rebus want de letters V, N en H zijn wegens plaatsgebrek nogal creatief in elkaar gevlochten.

Eigen verhaal

Om maar meteen met het resultaat van een lang onderzoek voor de dag te komen: de initialen zijn die van Michiel van Thulden en Elisabeth van Nieuwenhoven. Die Michiel van Thulden (1760-1822) stamde uit een geslacht van lage adel uit Brabant. Zijn overgrootvader had zich in het

begin van de 17e eeuw vanuit Den Bosch in Nederweert gevestigd. Diverse leden van de familie maakten in Nederweert deel uit van het openbaar bestuur, zoals in de functie van gemeentesecretaris en schepen (wethouder). De familie woonde in Nederweert-Strateris. Michiel van Thulden's vader was in 1776 een van de twee gelijktijdige burgemeesters die Weert toen had. Een oom was koperslager en burgemeester in Aarle(-Rixtel). Michiel trouwde in 1793 met Elisabeth van Nieuwenhoven en zij kregen drie kinderen. De oudste heette Sebastiaan en was als jongeman actief als organist van de St. Martinuskerk in Weert. Toen het gezin van Michiel nog in opbouw was, stichtte hij in 1798 een boerderij in de Truijenhoek. Genoemd naar zijn grootvader en oudste broer die allebei Arnoldus heetten, ging de hoeve 'Bi-j Nolle' heten. Veel later, toen de Nederweerder familie Van Gemert (bijgenaamd 'Notte') er kwam wonen, veranderde 'Bi-j Nolle' in 'Bi-j Notte'. De jaartalsteen is het enige dat bewaard is gebleven. Een oude steen met cijfers en letters die natuurlijk niet kan praten, maar dankzij Jan en Rick nog steeds zijn eigen verhaal vertelt.

De bewaard gebleven gevelsteen uit 1798. FOTO ALFONS BRUEKERS